

02.03.2025

Tainionkosken Metsästysseura Ry
c/o Rasikuja 6
54110 Lampikangas

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>
Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Kiitämme mahdollisuudesta lausua esityksen kohteena olevasta metsästyslain 41 §:n muuttamisesta ja suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisesta. Totemme seuraavaa perustuen hallituksen esitysluonnokseen ja julkisesti saatavilla olevaan tietoon.

Kannanhoidollisen metsästyksen tarpeellisuus

Suurpetojen kannanhoidollinen metsästys on tärkeä työkalu konfliktien lieventämiseksi ja sosiaalisen kestävyyden huomioimiseksi, kuten hallituksen esitysluonnoksessa mainitaan. Tutkimusten mukaan karhu- ja susikannat ovat saavuttaneet tai ylittäneet suotuisan suojelutason, mikä mahdollistaa kestävänsä metsästyksen ilman lajien elinvoimaisuuden vaarantamista (Luke, 2024). Etelä-Karjalassa susikanta on kasvanut ja johtanut konfliktien syntyä maataloilla kotieläinten sekä koti- ja metsästyskoirien kanssa. Näiden tilanteiden takia ihmisten turvallisuustunne alueella heikkenee, mikä korostaa kannanhoidollisen metsästyksen tarpeellisuutta alueen turvallisuuden ja elinkeinon turvaamisessa. Karhujen ja susien aiheuttamat vahingot maataloudelle, kotieläimille sekä metsästyskoirille ovat lisääntyneet Suomessa eri alueilla, joten kannanhoidollisen metsästyksen sallimisessa on tärkeää ottaa huomioon alueelliset eroavaisuudet sekä alueelliset tarpeet ja ennen kaikkea alueellinen kehitys.

Asenteet ja turvallisuushuolenaiheet

Nykytilanteen jatkuessa kansalaisten asenteet muuttuvat suurpetoja kohtaan. Turvallisuushuolenaiheet johtavat siihen, että lainsäädännön ja oikeusasteissa tehtyjen tulkintojen ei koeta kohtelevan kansalaisia tasa-arvoisesti ja oikeudenmukaisesti. Tilastokeskuksen kyselytutkimusten mukaan kansalaisten enemmistö kannattaa suurpetojen hallittua metsästystä etenkin turvallisuuden ja elinkeinotoiminnan turvaamisen näkökulmasta (2024). Etelä-Karjalassa suihavainnot ja kohtaamiset asuinalueilla ovat lisääntyneet, joilla on ollut vaikutusta mm. lasten koulumatkajärjestelyihin petojen vuoksi.

Hallituksen esitys suurpetojen metsästyksen mahdollistamisesta vähentäisi petokonflikteja ja vahinkoja sekä siten vahvistaa ihmisten turvallisuutta ja luottamusta hallitusti ylläpidettävän luonnon monimuotoisuutta kohtaan.

Viitekehykset - Ruotsin petopolitiikka - Bernin sopimus ja lainsäädännölliset mahdollisuudet

Suomen ja Ruotsin suurpetopopulaatiot vastaavat toisiaan. Ruotsissa suurpetojen kannanhoito perustuu alueelliseen ja paikalliseen yhteistyöhön poikkeuslupien päätöksenteossa. Ruotsissa petopolitiikka perustuu siihen, että sillä turvataan sekä lajien suojelun taso että paikallisten asukkaiden elinolosuhteet (Naturvårdsverket, 2024). Suomessa tulisi ottaa käyttöön samanlainen lähestymistapa, jolla voitaisiin parantaa kansalaisten sietokykyä suurpetoja kohtaan. Suomessa Hallituksen lakiehdotuksella tulisi pyrkiä siihen, että KHO Suomessa ei myöskään katsoisi aiheelliseksi kyseenalaistaa Riistakeskuksen myöntämissä poikkeusluvuissa mainittuja arvioita paikallisista olosuhteista.

Bernin sopimus ja EU:n luontodirektiivi mahdollistavat poikkeukset suurpetojen suojelusta, kunhan ne eivät vaaranna lajin suotuisaa suojelutasoa. Suomen voimassa oleva lainsäädäntö ja KHO:n tekemät tulkinnat eivät tällä hetkellä tarjoa riittävää keinoa toteuttaa tätä käytännössä. Hallituksen Metsästyslain muutoksella mahdollistetaan kannanhoidollinen metsästys siten, että se vastaa EU:n oikeuskäytännön asettamia vaatimuksia ja Bernin sopimuksen ehtoja.

Petovahingot - Suotuisa suojelutaso

Suurpedot aiheuttavat vuosittain vahinkoja kotieläimille ja maa- ja metsätaloudelle (Luke, 2024). Etelä-Karjalassa susien aiheuttamat vahingot ovat nousseet. Karhujen aiheuttamat vahingot viljelyksille ja mehiläistarhoille ovat johtaneet taloudellisiin menetyksiin alueen elinkeinotoiminnassa. Petoaidat ja muut elinkeinotoimintaa suojaavat toimet eivät ole osoittautuneet riittävän tehokkaiksi vahingoilta suojautumisessa unohtamatta, että suojaavat toimet vaativat aina myös taloudellista panostusta ja vaikuttavat elinkeinotoiminnan kannattavuuteen. Kannanhoidollinen metsästys on tehokas keino petovahinkojen vähentämiseen ja petojen ihmisarkuuden säilyttämiseen ja vähentämään myös viranomaisten tarvetta toimenpiteisiin, kuten poliisin suorittamiin karkotuksiin ja poistoihin.

Suotuisalle suojelutasolle määritellyt vähimmäisviitearvot ovat tärkeät kannanhoidollisen metsästyksen kannalta ja hallinnassa. Suomen tulisi ottaa mallia Ruotsissa käytetystä mallista. Ruotsissa on päätetty tutkimustietoon sekä muihin muuttujiin perustuen, että 170 sutta on riittävä määrä. Tämän määrän ylittävään osaan voidaan Ruotsissa kohdistaa kannanhoidollista metsästystä. Suomessa tulisi määritellä suotuisan suojelutason vähimmäisluvut aluekohtaisesti, jotta metsästyslupien myöntäminen oikeille alueille mahdollistuu ja alueelliset erot tulevat huomioon otetuiksi. Tämä tukee myös sitä, että kansallinen metsästyslainsäädäntö on linjassa EU:n vaatimusten ja luonnonsuojelun tasapainottamisen kanssa.

Lausunnon keskeinen sisältö

Suurpetojen kannanhoidollinen metsästyksen mahdollistaminen on perusteltua Metsästyslain 41 §:n muuttamisella. Hallitulla kannanhoidollisella metsästyksellä tasapainotetaan luonnon ja ihmisten tarpeita. Suurpetokantojen kasvu on lisännyt ja lisäämässä tulevaisuudessa erilaisia konflikteja ja turvallisuusuhkia ilman kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamista unohtamatta taloudellisia vaikutuksia elinkeino- ja viranomaistoiminnoissa.

Paikallisyhteisöjen turvallisuuden ja turvallisuudentunteen takaaminen edellyttää hallittuja metsästystoimia. Suotuisan suojelutason vähimmäisviitearvojen määrittäminen aluekohtaisesti esim. vuosittain annettavilla asetuksilla, antaa mahdollisuuden kannanhoidollisten poikkeuslupien myöntämiselle huomioiden taloudellisten, sosiaalisten vaatimusten erityispiirteet alueellisesti ja paikallisesti ja, mikä turvaa samalla suurpetopopulaation. Ruotsin tapa hoitaa suurpetopolitiikka osoittaa, että alueellinen päätöksenteko parantaa metsästyksen hyväksyttävyyttä ja tehokasta kannanhoidon hallintaa. Bernin sopimus ja EU lainsäädäntö mahdollistavat joustavat ratkaisut kansallisesti. Lainmuutoksella edistetään kestävää luonnonvarojen hallintaa ja parannetaan paikallisyhteisöjen vaikutusmahdollisuuksia petopolitiikassa, mutta samalla tulee varmistaa esim. vähimmäisviitearvojen määrittämisellä paikalliset erityispiirteet huomioon ottava poikkeuslupakäytännön toimivuus.

Imatralla 2.3.2025

Tainionkosken Metsästysseura Ry

DocuSigned by:

Aimo KETTUNEN

Aimo Kettunen
Puheenjohtaja